

PROGRAMAZIO LABURTUA

IKASTETXEAREN IZENA	BENTADES IKASTETXEA					KODEA: 014777	2018 - 2019		
ARLOA	GEOGRAFIA ETA HISTORIA					DATA		2018-09-7	
MAILA	DBH 1	X	DBH 2	DBH 3	DBH 4	DBHO 1	DBHO 2		

1	ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN MODUAN ADIERAZITA
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ikasleek gizarteari buruzko ezagutzak barneratu, bai denboran zehar izan duen eta gaur egun duen antolaketa eta funtzionamenduari dagokionez, bai eta hura lekukotzen den lurraldeari dagokionez, zenbait eremutako ingurune fisikoak osatzen duten oinarritzko elementuak kokatuz, Euskal Herria abiapuntu dela eta leku horietako ezaugarri nagusiak aztertzea, bere ohiko bizimoduan kokapen ideiak argi izateko. 2. Espazio fisikoaren ezaugarriak ezagutzea, mapa jakinak erabiliz eta zenbait ezaugarri fisiko adieraziz, bere eguneroko bizimoduan orientatzeko gai izateko. 3. Gizakia-ingurunea eta harremanak, paisaia jakinetan izandako aldaketa prozesuak erakusten dituzten irudien bidez eragile izan dituzten giza faktoreekin lotuz, kausak eta ondorioak aztertzeke, eta horiek murrizteko hartu beharko liratekeen neurriak eta jarrerak adierazteko. 4. Orientazioa eta geografia koordinatuak ezagutu, zenbait mapa eta plano erabilita distantziak kalkulatu eta orientazioa landuz, mapa bat begiratzerakoan lurralde zehatz bat non dagoen jakiteko. 5. Mapa motak ezagutzea, hainbat eskalatako mapak abiapuntutzat hartuta horietan irudikatzen den espazioaren oinarritzko ezaugarri fisikoak ezagutzuz, bere eguneroko bizimoduan edozein mapa ulertzeko gai izateko. 6. Ingurune fisikoarekin lotutako gertaera errealek aztertzea, klimen eta paisaia naturalen oinarritzko ezaugarriak laburbilduz eta koadro sinoptikoak erabiliz, espazio jakin bateko klima ezaugarriak interpretatzeko gai izateko. 7. Historiaurreko eta antzinako oinarritzko informazioa ezagutzea, hominizazio prozesuari buruzko eskema baten bidez, bai historiak eta bai gizakiak izan duen eboluzioa argi ikusteko eta ulertzeko. 8. Denbora nozioak, historiako aroak ezagutzea. Historiaren garai eta aldi kronologiko nagusiak eta historiaurreko ikonografia eta prozesuak ezagutzuz eta hauek kronologiaren arabera ordenatuz grafikoaren bidez, kronologia unitateak ezagutzeko, urte jakinak dagozkien mendeekin lotzeko eta historiaurreko gertaerak ezagutzeko. 9. Iturri materialez azterketaren bidez eguneroko bizitzaren berri jakitea, lehenbiziko zibilizazio historikoak ezagutzuz eta gaur egun arte nola joan diren eboluzionatzen ikusiz, gure arbasoen eta gure arteko berdintasunak eta ezberdintasunak ikusteko. 10. Oinarritzko printzipioak eraikin bat eta eskultura bat aztertzeke, haien zenbait ezaugarri deskribatuz, gaur egunekoarekin alderatzeko eta utzi dигuten arte-ondarea balioesteko. 11. Kausak eta ondorioak bereiztea, historiako gertakarien arrazoiak azalduz eta gertakari horiek sortu dituzten ondorioak aztertuz, guk egindako ekintza guztiek ondorioak dituztela ikas dezaten.

2	EDUKIEN DENBORALIZAZIOA		
	1. ebaluazioa	2. ebaluazioa	3. ebaluazioa
	<p>Lur planeta. Unibertsoa, eguzki-sistema eta Lurra. Lurraren higidurak: errotazioa eta translazioa. Lur-eremuaren irudikapena.</p> <p>Lurraren inguru fisikoak. Oinarritzko osagaiak. Ingurune fisikoaren oinarritzko osagaiak: lurraren geruzak eta erliebearen formak. Nola osatzen eta aldatzen da erliebea. Hidrosfera. Ur gazia eta ur geza.</p> <p>Lurraren inguru fisikoak. Kontinenteak. Kontinenteen mapa fisikoak: Asia, Amerika, Afrika, Europa, Antartika eta Ozeania.</p> <p>Klima eta zona bioklimatikoak. Atmosfera eta haren aldaketak. Klimaren osagaiak: tenperatura eta prezipitazioa; presioa eta haizea. Klimak, landaredia eta bioklimak.</p>	<p>Lurraren multzo bioklimatiko handiak. Multzo bioklimatiko handiak: zona beroa eta zona epela. Basamortuetako klima. Multzo bioklimatiko handiak: zona hotza eta mendia. Inguru naturala arrisku gisa. Gizakiek ingurumenean duten eragina. Ingurumen-arazo globalen irtenbideak.</p> <p>Espainiako eta Euskal Autonomia Erkidegoko ingurune fisikoak eta bioklimak. Espainiaren kokapena eta erliebea. Espainiako urak. Espainiako klimak eta landaredia. Espainiako multzo bioklimatikoak. Euskal Autonomia Erkidegoko kokapena eta inguru fisikoak. Euskal Autonomia Erkidegoko klima landaredia eta fauna.</p> <p>Historiaurrea. Historiaurreko aroak eta iturriak. Gizakiaren jatorria eta eboluzioa. Paleolitoko bizimodua. Neolitoko bizimodua. Metal Aroko bizimodua. Espainiako historiaurrea. Euskal Herriko historiaurrea.</p>	<p>Egipto. Ibaiko zibilizazio zaharra. Politikaren eta gizartearen antolaketa. Egiptoko ekonomia. Eguneroko bizimoduaren alderdiak. Egiptoko erlijioa. Kulturaren eta artearen ondarea.</p> <p>Grezia. Historiaren bilakaera: Aro Arkaikoa, Aro Klasikoa eta Helenistikoa. Polisen antolaketa politikoa. Ekonomia eta gizartea. Eguneroko bizimoduaren ezaugarriak. Erlijioa eta kultura. Greziako artea: arkitektura, eskultura eta zeramika.</p> <p>Erroma. Espazioa eta historiaren bilakaera: Monarkia, Errepublika eta Inperioa. Jarduera ekonomikoak. Gizartea eta hiriko bizitza. Erlijio eta kultura erromatarra. Arte erromatarra: arkitektura, eskultura, pintura eta mosaikoa. Germaniarrak. Aro baten amaiera.</p> <p>Espainia eta Euskal Herria</p>

	Mesopotamia. Historiako lehen zibilizazioak. Espazioa eta denbora. Politikaren eta ekonomiaren antolaketa. Gizartea, erlijioa eta eguneroko bizimodua. Kultura- eta arte-ondarea.	Antzinaroan. Erromatarren aurreko Espainia: dibertsitate kulturala; zeltak eta iberiarrak. Euskal Herriko herri aurre-erromatarrak. Hispania erromatarra: konkista eta erromanizazioa, lurralde antolaketa. Erlijioa, kultura eta Hispania erromatarreko artea. Bisigodoak Espainian. Erromatarrak Euskal Herrian.
--	---	--

3	IRAKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA
<ul style="list-style-type: none"> Ikaskuntza dialogikoan oinarritutako jarduerak, bertan ikasleek beraien ekarpenak argumentatu egin beharko dituzte. Zenbaki informazio anitzak dituzten testuak interpretatu. Benetako neurri eta proportzioekin lan egin. Gizakiok ingurunean eta fenomeno naturalengan dugun eraginaren azterketa eta behaketa. Gizartearen behaketa eta azterketa, gizakion jokabidea eta bere ondorioak. Estrategiak garatzen dituzten jarduerak: irakurketakoak, ikasketakoak... Antolaketa eraginkorra, ataza izendapen jardueretan eta bakarka egindako proiektuak aurkeztea, denbora konkretu batean. Interneten erabilpena, informazioa batu, sailkatu eta tratatzeko. 	

4	BALIABIDEAK
<ul style="list-style-type: none"> Liburu digitala Fotokopiatzeko baliabideak Mapak Hiztegiak Ikus-entzunezko baliabideak: mapa interaktiboak, bideoak, dokumentalak Internet 	
TESTU LIBURUA: Geografia eta Historia DBH 1 ARGITALETXEA: Anaya-Haritza	

5	EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK, EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK
<ol style="list-style-type: none"> Zehatz-mehatz eta zorrotzazunez interpretatzea ezaugarri eta eskala desberdineko proiektzio kartografikoak. Koordinatuak erabilia mapetan tokiak edo espazioak kokatzea; legenda edo ikurren bidez irudikatutako espazioei buruzko informazioa lortzea. Zenbait eremutako ingurune fisiko osatzen duten oinarritzko elementuak mapan kokatzea, Euskal Herrikoa abiapuntu dela, eta leku horietako ezaugarri nagusiak aztertzea. Zenbait prozedura erabilia, paisaia nagusiak osatzen dituzten ezaugarri fisiko nabarmenenak alderatzea eta laburbiltzea, Euskal Herriari eta Espainiari garrantzi berezia emanda. Ingurune naturalaren gaineko giza ekintzaren eragina antzematea eta zenbait eta zenbait adibide azaltzea. Kronologia unitateak eta konbentzioak erabiltzea, denbora historikoa eta bilakaera eta aldaketa nozioak grafikoki adierazteko, eta, gainera,aldi historikoei orokorrean aplikatzeko eta bereziki Euskal Herriko historiaurreko eta antzinako historiako gertaerak eta prozesuei aplikatzeko. Iraultza neolitikokoak gizadiaren bilakaeran eragin zituen aldaketak ezagutzea, eta zenbait laborpen-prozedura erabilia horiek adieraztea, eta izan zuen eragina eta eragin zituen ondorioak balioestea, gizarte harrapariak osatzen zituzten elementuekin alderatzean. Lehenbiziko zibilizazio historikoetako eta greziar zibilizazioko zenbait ezaugarri nabarmen bereiztea, greziar zibilizazioko jatorrizko elementuak ezagutzea eta ondorioak adieraztea. Zibilizazio erromatarren antolamendu politikoaren, ekonomikoaren eta sozialaren ezaugarriak bereiztea, eta Euskal Herrian eta Hispanian erromanizazioak izan duen garrantzia eta erromatarrek gure herrialdean utzitako ondarea balioestea. Lehenbiziko zibilizazio historikoek Mendebaldeko gure zibilizazioari egindako ekarpenak deskribatzea. Informazio iturri idatzietatik geografia edo historia edukiak kritikoki aztertzea, eta horien bidez lortutako informazioa behar bezala idatzita jakinaraztea. 	
Kalifikazio irizpideak:	
<p>Ebaluaketa jarraituko sisteman, helburuen lorpena irakaskuntza-hezkuntza prozesuaren amaieran neurtzen da. Halere, ikasturtearen hiru ebaluaketetan zehar egindako jarduerak eta frogek, aukera emango diote irakasleari helburu horien lorpenaren maila neurtzeko eta dagokion zenbakizko balioa atsekitzeko.</p> <p>Horretarako, hurrengo kalifikazio irizpideak hartuko dira kontuan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Azterketa edota froga objektiboen notak ebaluaketarako notaren %60 izango da. Talde eta banakako lanak eta jarduerak (derrigorrezko lanak eta jarduerak, irakasleak proposatutako ariketak, etxerako lanak...) %20 arte baloratuko dira. Klaseko jarrerak (irakaslearekiko errespetua, ikasleen arteko jarrera, parte hartzea...) %10 balioko du. Euskararen erabilerak %10 balioko du. 	
<p>Ebaluaketako batzbestekoa egin ahal izateko, 3,5 baino gehiagoko emaitza izan beharko dute azterketetan. Edozein kasutan, froga idatzi guztiak</p>	

suspendituz gero, ezingo da ebaluaketa gainditu.

Ebaluaketa bat suspenditzerakoan, ebaluaketa horretako eduki guztiak berreskuratu beharko ditu ikasleak.

6**BERRESKURAPEN ETA INDARTZE-SISTEMA**

Ebaluaketa bakoitzaren ostean, ikasleek bigarren aukera bat izango dute hau gainditzeko. Azterketa idatzi baten bidez egingo da. Kurtso amaieran, gainditu gabe dauden gaiak, ekaineko ez-ohiko deialdian gainditzeko aukera izango dute. Hirugarren ebaluaketako berreskurapenari dagokionez, ekaineko ez-ohiko deialdian bertan egingo da, lehenago egiteko denborarik ez badago.

Ez-ohiko deialdia gainditzen ez duten ikasleek, hurrengo ikasturtearen hasieran gainditu gabeko edukiari buruzko froga bat egingo dute, helburuen lorpena baloratzeko. Gainditzekotan, aurreko ikasturtea gaindituzat hartuko da.

Gainditu gabeko gaien jarraipena

Behar izatekotan, aurreko ikasturteko gaia gainditu gabe duten ikasleek, urtean zehar ariketa edota jarduera zerrenda bereziak egin eta irakasleari eman beharko dizkiote.

PROGRAMAZIO LABURTUA

IKASTETXEAREN IZENA	BENTADES IKASTETXEA					KODEA: 014777	2018 - 2019		
ARLOA	GEOGRAFIA ETA HISTORIA					DATA		2018-09-7	
MAILA	DBH 1	DBH 2	X	DBH 3	DBH 4	DBHO 1	DBHO 2		

1	ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN MODUAN ADIERAZITA
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oinarrizko trebetasunak garatzea informazio-iturrien erabilpenean. 2. Erdi Aroaren etapak ezagutzea eta etapa horien mugatzen dituzten gertaera historikoak ezagutzea. 3. Bizantziar Inperioaren, germaniar erresumen eta Europako sistema feudalarren sorreraren eta garapenaren ezaugarriak ezagutzea; Islamaren sorrera ezagutzea eta deskribatzea, bai eta haren hedapenaren arrazoi eta ondorioak ere. 4. Penintsulako erresumen Erdi Aroko monarkien forma politikoak ezagutzea eta deskribatzea. 5. Al-Andalusen jatorria eta bilakaera ulertzea; gizarte, ekonomia, kultura eta arte islamiarraren adierazleak. 6. Aldiak, kulturak eta zibilizazioak, gertaera historikoak, datuak eta tokiak denboran eta espazioan kokatzea, denbora-lerroak eta friso historikoen grafikoak eginez, gizarte historikoen eta egungo gizarteen arteko aldeak eta berdintasunak ezagutzeko, aztertze eta alderatzeko. 7. Gertaera historikoen kausalitate-aniztasuna aztertzea, gertaera historikoen kausak eta haiek eragindako ondorioak zein diren jakitea, bakoitzaren izaera bereiziz, gaur egunera arteko eboluzioa ikusteko. 8. Euskal Herriak VIII. eta XV. mendeen artean izan duen bilakaera historikoa ezagutzea eta ulertzea. 9. Ingurunearen eta giza ekintzaren arteko harremanak aztertzea, egungo demografiaren joerak eta haiek eragiten dituzten ondorioak aztertuz, demografiaren ezaugarriak eta joerei buruzko ikerketa errazak egiteko. 10. Gizarte historikoen arte eta kultura adierazpenak balioetsi eta errespetatzea, hauen ezaugarriak eta helburuak aztertuz, gaur egungo arte adierazpenekin alderatzeko eta hobeto ulertzeko. 11. Euskal gizartean integratzen diren beste kultura batzuetako pertsonak eta taldeak onartu eta errespetatu, haiekiko enpatia eta elkartzasuna adieraziz, aniztasuna elementu aberasgarritzat hartzeko eta beste kultura batzuk ezagutzeko. 12. Biztanleriari buruzko oinarrizko kontzeptuak ezagutzea, kausak eta emaitzak, egitura eta demografia joerak aztertuz, munduan gaur egun gertatzen ari diren biztanleria mugimenduen eta migrazio joeren ondorioak ulertzeko. 13. Hiri egituraren funtzioak eta espazioa ezagutzea, biztanleriaren banaketarekin zerikusia duten giza faktoreak eta faktore naturalak aztertuz, egungo joerak ulertzeko. 14. Aro garaikideko urbanizatzeko-prozesua ulertzea. 15. Europako eta Espainiako landa- eta hiri-inguruko populazioa bereiztea.

2	EDUKIEN DENBORALIZAZIOA		
	1. ebaluazioa	2. ebaluazioa	3. ebaluazioa
	<p>Erdi Aroaren hasiera. Germaniarrak eta bizantziarrak. Etapak eta zibilizazioak. Bizantziar Inperioa. Germaniarrak Mendebaldean kokatzea. Germaniar erresumak. Frankoak eta Karolingiar Inperioa.</p> <p>Islama. Islamaren zabalkundea. Jarduera ekonomikoak. Gizartea eta eguneroko bizimodua. Hiri musulmana. Artearen ondarea.</p> <p>Goi Erdi Aroa. Feudalismoaren hasiera. Europako feudalismoa. Ekonomia eta gizarte feudala. Nola bizi ziren nobleak, elizgizonak eta nekazariak. Arte erromanikoa: arkitektura, eskultura eta pintura.</p>	<p>Iberiar penintsula VIII. eta XI. mendeetan. Al-Andalus. Islama iberiar penintsulan. Antolaketa politikoak eta ekonomikoak. Gizartea eta eguneroko bizimodua. Kalifaldiko kultura eta artea. Kristauen erresistentzia-guneak (722-1035). Penintsulako arte erromanikoa. Euskal lurralde VIII. eta XI. mendeen artean.</p> <p>Erdi Aro Klasikoa eta Behe Erdi Aroa. Europako lurraldea. Erresuma eta herrien mosaikoa. Nekazaritza-aurrerapenak. Erdi Aroko hiriak: berreskuratzea, eginkizunak eta espazioak; gobernu eta ekonomia. Gizartea eta eguneroko bizimodua. Kulturaren eta erlijioaren berrikuntza. Arte gotikoa: arkitektura, eskultura eta pintura. Behe Erdi Aroa European.</p> <p>Iberiar penintsula XI. eta XV. mendeen artean. Al-Andalusen politika eta lurralde gainbehera. Nazari erresuma. Kristau erresumak. Konkistatutako lurraldeen birpopulaztea eta ekonomia, kultura eta artea. Behe Erdi Aroa kristau erresumetan. Euskal Herria XI. eta XV. mendeen artean.</p>	<p>Munduko biztanleria. Biztanleriaren banaketa munduan eta berezko mugimenduak. Munduko populazioaren berezko hazkundera eta bilakaera. Biztanleriaren egitura. Migrazio-mugimenduak: barne- eta kanpo-migrazioak. Migrazioen ondorioak. Munduko populazioaren etorkizuna.</p> <p>Lurraldea eta gizakien kokapena European eta Espainian. EBko politika eta lurralde antolaketa. Europako eta Espainiako populazioaren banaketa. Migrazio-mugimenduak eta populazio-hazkundera European eta Espainian. EAeko populazioa.</p> <p>Hiriz osatutako mundua. Hiria eta urbanizatzeko-prozesua. Hiri-inguru handiak egungo munduan. Hiri-morfologia. Munduko hiri-hierarkia. Hirietako egungo arazoak. Hiria ekosistema gisa.</p> <p>Europako eta Espainiako hiriak.</p>

		Landa- eta hiri-inguruko populazioa. Urbanizatzeko prozesua. Hiriko populazioaren ezaugarriak. Hiriaren egitura. Hiri-hierarkia. Hirigintzaren jatorriak Euskal Herrian. EAE: populaketa eta hirigintza.
--	--	--

3	IRAKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA
<ul style="list-style-type: none"> Ikaskuntza dialogikoan oinarritutako jarduerak, bertan ikasleek beraien ekarpenak argumentatu egin beharko dituzte. Zenbaki informazio anitzak dituzten testuak interpretatu. Benetako neurri eta proportzioekin lan egin. Gizakiok ingurunean eta fenomeno naturalengan dugun eraginaren azterketa eta behaketa. Gizartearen behaketa eta azterketa, gizakion jokabidea eta bere ondorioak. Estrategiak garatzen dituzten jarduerak: irakurketakoak, ikasketakoak... Antolaketa eraginkorra, ataza izendapen jardueretan eta bakarka egindako proiektuak aurkeztea, denbora konkretu batean. Interneten erabilpena, informazioa batu, sailkatu eta tratatzeko. 	

4	BALIABIDEAK
<ul style="list-style-type: none"> Liburu digitala Fotokopiatzeko baliabideak Mapak Hiztegiak Ikus-entzunezko baliabideak: mapa interaktiboak, bideoak, dokumentalak Internet 	
TESTU LIBURUA: <i>Geografia eta Historia DBH 2</i>	ARGITALETXEA: <i>Anaya-Haritza</i>

5	EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK, EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK
<ol style="list-style-type: none"> 1. Germaniar erresumen egoera ekonomiko, sozial eta politiko berria deskribatzea eta Bizantziar Inperioaren bilakaera aztertzea. 2. Europako Goi Erdi Aroaren ezaugarriak ezagutzea, garai horretako iturriak bilatzeko zailtasuna ulertuz. 3. Alderdi sozioekonomiko, politiko eta kulturaletan, musulmanen erresumen bilakaera aztertzea. 4. Erresuma kristauen konkisten eta birpopulaketaren prozesua Iberiar penintsulan eta horien erlazioak Al Andalusekin deskribatzea; eta Iberiar penintsulako arte erromanikoa eta mozarabiarra ezagutzea. 5. Ea ulertzen duen erresuma kristauen konkisten eta birpopulaketaren prozesua Iberiar penintsulan eta horien erlazioak Al-Andalusekin. 6. Euskal eta espainiar gizarteetako egungo ezaugarria nagusiak aztertzea, eta gizarte horiek osatzen dituzten talde sozialak bereiztea; immigrazioak aniztasuna areagotzen duela balioestea; eta desberdintasun soziala islatzen duen benetako adibideren bat abiapuntu hartuta, nor bere jarrera adieraztea taldearen aurrean, aukera eta ikuspuntu guztiak debatitzeko. 7. Hiri eremuek izan duten hazkundera, hiriek betetzen dituzten funtzioak eta hirietako biztanleek izaten dituzten zenbait arazo aztertzea; azterketa horretatik ondorioztatutakoa Euskal Herriko eta munduko hirietara aplikatuta, irtenbide izan daitezkeen hipotesiak proposatzea eta zenbait adibide adieraztea. 8. Europa feudaleko oinarriko ezaugarri sozialak, ekonomikoak, politikoak, erlijiozkoak, kulturalak eta artistikoak deskribatzea, gizarte estamentuen funtzioak oinarri dituztela; estatu modernoa sortu arteko bilakaera ikastea. 9. Erdi Aroan Iberiar penintsulan batera izan ziren zenbait unitate politiko denboran eta espazioan kokatzea eta haien arteko ezaugarriak bereiztea; euskal lurraldeen jatorri historikoari garrantzi berezia ematea; eta gure gizartean gaur egun oraindik ere bizirik irauten duten garai hartako kultura-ondarearen zenbait adibide ematea. 10. Gertaera edo/eta prozesu historiko esanguratsuenen kausak eta ondorioak ezagutzea, haien artean dauden loturak zehaztea eta gertaera sozialek duten kausalitate aniztasuna kontuan hartzea. <p>Kalifikazio irizpideak: Ebaluaketa jarraituko sisteman, helburuen lorpena irakaskuntza-hezkuntza prozesuaren amaieran neurtzen da. Halere, ikasturtearen hiru ebaluaketetan zehar egindako jarduerak eta frogek, aukera emango diote irakasleari helburu horien lorpenaren maila neurtzeko eta dagokion zenbakizko balioa atsekitzeko. Horretarako, hurrengo kalifikazio irizpideak hartuko dira kontutan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Azterketa edota froga objektiboaren notak ebaluaketarako notaren %60 izango da. Talde eta banakako lanak eta jarduerak (derrigorrezko lanak eta jarduerak, irakasleak proposatutako ariketak, etxerako lanak...) %20ra arte baloratuko dira. Klaseko jarrerak (irakaslearekiko errespetua, ikasleen arteko jarrera, parte hartzea...) %10 balioko du. Euskararen erabilerak %10 balioko du. <p>Ebaluaketako batzuek egin ahal izateko, 3,5 baino gehiagoko emaitza izan beharko dute azterketetan. Edozein kasutan, froga idatzi guztiak suspendituz gero, ezingo da ebaluaketa gainditu. Ebaluaketa bat suspenditzerakoan, ebaluaketa horretako eduki guztiak berreskuratu beharko ditu ikasleak.</p>	

--

6	BERRESKURAPEN ETA INDARTZE-SISTEMA
	<p>Ebaluaketa bakoitzaren ostean, ikasleek bigarren aukera bat izango dute hau gainditzeko. Azterketa idatzi baten bidez egingo da. Kurtso amaieran, gainditu gabe dauden gaiak, <u>ekaineko ez-ohiko</u> deialdian gainditzeko aukera izango dute. Hirugarren ebaluaketako berreskurapenari dagokionez, ekaineko ez-ohiko deialdian bertan egingo da, lehenago egiteko denborarik ez badago.</p> <p>Ez-ohiko deialdia gainditzen ez duten ikasleek, hurrengo ikasturtearen hasieran gainditu gabeko edukiari buruzko froga bat egingo dute, helburuen lorpena baloratzeko. Gainditzekotan, aurreko ikasturtea gaindituztat hartuko da.</p> <p>Gainditu gabeko gaien jarraipena</p> <p>Behar izatekotan, aurreko ikasturteko gaia gainditu gabe duten ikasleek, urtean zehar ariketa edota jarduera zerrenda bereziak egin eta irakasleari eman beharko dizkiote.</p>

PROGRAMAZIO LABURTUA

IKASTETXEAREN IZENA	BENTADES IKASTETXEA					KODEA: 014777	2018 - 2019		
ARLOA	GEOGRAFIA ETA HISTORIA					DATA		2018-09-7	
MAILA	DBH 1	DBH 2	DBH 3	X	DBH 4	DBHO 1	DBHO 2		

1	ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN MODUAN ADIERAZITA
	<p>1. Gizarte historikoen arte eta kultura adierazpenak balioetsi eta errespetatzea, hauen ezaugarriak eta helburuak aztertuz, gaur egungo arte adierazpenekin alderatzeko eta hobeto ulertzeko.</p> <p>2. Aldiak, kulturak eta zibilizazioak, gertaera historikoak, datuak eta tokiak denboran eta espazioan kokatzea, denbora-lerroak eta friso historikoen grafikoak eginez, gizarte historikoen eta egungo gizarteen arteko aldeak eta berdintasunak ezagutzeko, aztertzeke eta alderatzeko.</p> <p>3. Gertaera historikoen kausalitate-aniztasuna aztertzea, gertaera historikoen kausak eta haiek eragindako ondorioak zein diren jakitea, bakoitzaren izaera bereiziz, gaur egunera arteko eboluzioa ikusteko.</p> <p>4. Garai desberdinetako arte-estiloen oinarriko elementuak hautematea, euskal espainiar eta europar eremuetako lan esanguratsuenak interpretatuz, garai eta kultura desberdinetako zenbait artelanen konparazio analisiak egiteko eta haien arteko berdintasunak eta desberdintasunak hautemateko.</p> <p>5. Talde-lanak egitea eta gaur egungo gizarte-errealitateari buruzko eztabaidatan parte hartzea, jarrera ekintzaile, eraikitzaile, kritiko eta tolerantze, parte hartze aktiboa eta eraikitzailea erakutsiz, hirugarren sektorearen garapena eta hirietako biztanle kopuruaren gorakada eta hirien hazkundera lotzeko.</p> <p>6. Pertsona bakar eta konplexutat ikustea ikasleak bere burua, eta bere kalitate nahiz akats pertsonalak identifikatzea, gizarte bat eraikitzen laguntzeko, tolerantziako eta errespetuzko jarrerak hartuz, nor bere hutsegiteak eta okerrak naturaltasunez onartuz eta horiek zuzentzearen aldeko jarrera izanez, gatazkaren bati konponbidea emateko edo zenbait gizarte-gatazkari aurre egiteko elkarbizitza arauetara edo legeetara jotzeko.</p> <p>7. Gaur egungo gizarteek dituzten arazo larrienak eta ustez horiek eragin dituzten kausa historiko-sozialak aztertzea eta ezagutzea, haiei buruz nor bere iritzi kritikoa eta arrazoitua egin ahal izateko, herrialde txiroeneko elkartasun-jarrera erakutsiz eta zenbait pertsona eta kolektiboei eragiten dieten bidegabekeriak hautemanez, herritarren oinarriko eskubideak eta betebeharrak erakusteko.</p> <p>8. Geografiaren, Historiaren eta, oro har, Gizarte Zientzien ezaugarriak ikertzeko kontzeptu-tresnak, teknikak eta oinarriko prozedurak aplikatzea, lan monografiko eta ikerketa txikiak egin ahal izateko (bakarka eta/edo taldeka), arloari dagokion hiztegia zehatz eta zorrotz erabilia; horretarako zenbait informazio iturri erabiliz, gizarteko gertaerei buruzko informazioa lortzeko, erlazionatzeko eta prozesatzeko.</p> <p>9. Hainbat iturritako informazioa zorrotztasunez bilatzea, aukeratzea eta erlazionatzea, izaera ekonomikoa, geografikoa, soziala eta kulturala duen informazioa bilatuz, eta sarean herrialdeei buruzko informazio garrantzitsua bilatuz, iritzi arrazoituak azaltzeko eta solidaritate-jarrerak adierazteko.</p> <p>10. Europako erakundeak eta haien antolaketa politikoa eta administratiboa ezagutzea eta aztertzea, ulertu ahal izateko Europako Batasuna dela Europako herrien eta nazioen harreman- eta partaidetza-esparrua, euskal, espainiar eta europar lurraldeetako ekonomia-jardueraren zonalde eta gune nagusiak kokatuz eta haien ezaugarriak zehaztuz, ekonomia-eragile eta -erakunde nagusiak identifikatzeko.</p>

2	EDUKIEN DENBORALIZAZIOA		
	1. ebaluazioa	2. ebaluazioa	3. ebaluazioa

<p>Aro Modernoaren hasiera XV. eta XVI. mendeak. Aro Modernoa. Geografia aurkikuntzak: prozesuaren eragileak, bidaia eta bidaiariak. Estatu modernoaren jaiotza. Eraldaketa ekonomikoak eta gizarte-aldaketak. Erlijio-aldaketak eta gatazkak: erreforma eta kontraerreforma. Humanismoa: gizakien gaineko ikuspegi berria. Errenazimendua Italian: arkitektura, eskultura eta pintura. Errenazimendua Italiatik kanpo.</p> <p>Aro Modernoaren hasiera Espainian eta Amerikan.</p> <p>Errege-erregina katolikoaren erreinaldia. Monarkia hispaniarra. Austriarren politika. Amerikaren konkista. Amerikaren kolonizazioa eta antolakuntza. Eguneroko bizitza, ekonomia eta gizartea. Urrezko Mendea: kultura, arkitektura, eskultura eta pintura. Aro Modernoaren hasiera Euskal Autonomia Erkidegoan. Euskal artea XVI. mendean.</p> <p>XVII. mendea Europa eta Espainian.</p> <p>XVII. mendea, eraldaketak eta gatazkak. Erregimen politikoak. Europako biztanleria eta ekonomia. Monarkia hispaniarra XVII. mendean. Gizartea eta eguneroko bizitza European eta Espainian. Zientzia eta kultura. Ondare artistikoa: Barrokoa. Barrokoa European. Barrokoa Espainian eta Amerikan. XVII. mendea Euskal Autonomia Erkidegoan.</p> <p>Jarduera ekonomikoak eta espazio geografikoak.</p> <p>Jarduera ekonomikoak: osagaiak eta sektoreak. Eragile ekonomikoak eta horien arteko harremanak. Produktzio-faktoreak: baliabideak, kapitala, teknologia eta lana. Sistema ekonomikoak. Egungo joera ekonomikoak: ideologiak eta arazoak eta globalizazio ekonomikoa. Munduko eremu sozioekonomikoak.</p>	<p>Lehenengo sektorea. Nekazaritza-eremuak. Nekazaritza eremuak. Nekazaritza jarduera: faktore fisikoak eta giza faktoreak. Nekazaritza-paisaia eta horren elementuak. Nekazaritza: aniztasuna eta motak. Nekazaritza-sistema tradizionalak. Nekazaritza-sistema aurreratuak. Abeltzaintza: ustiatzeko moduak eta ereduak. Baso-ustiapena. Arrantza: itsasoaren erabilera.</p> <p>Bigarren sektorea. Industria-eremuak. Bigarren sektorea. Industria-jardueraren oinarriak: lehengaiak, energia tradizionalak eta energia alternatiboak. Energia munduan: energia aurrezte. Industriaren eta industria-paisaien eboluzioa. Industria eta globalizazioa: lokalizazio motak, faktoreak eta munduko industria-eremuak.</p> <p>Hirugarren sektorea. Eremuak eta jarduerak. Hirugarren sektoreko eremuak. Garraioa: sareak, egungo egoera eta garraio-sistemak. Turismoa: turismo espazioak, modalitateak, ondorioak eta turismo-politikak. Merkataritza-jarduerak. Barne-merkataritza. Kanpo-merkataritza.</p> <p>Jarduera ekonomikoak European. Hiru sektoreak. Biztanleria aktiboa. Lehen sektorea. Bigarren sektorea. Hirugarren sektorea.</p>	<p>Jarduera ekonomikoak Espainian eta Euskal Autonomia Erkidegoan. Lehen sektorea Espainian: nekazaritza paisaiak eta arrantza-jarduera. Bigarren sektorea Espainian: meatzaritza, energia eta industria eta honen kokapena. Hirugarren sektorea: merkataritza eta garraioa eta turismoa. Lehen sektorea Euskal Autonomia Erkidegoan. Bigarren sektorea Euskal Autonomia Erkidegoan. Hirugarren sektorea Euskal Autonomia Erkidegoan.</p> <p>Baliabide naturalak eta horien ondorioak ingurumenean. Ingurunea eta baliabide naturalak. Gizakia eta ingurumena. Erliebearen eta lurzorua arazoak. Uraren eta atmosferaren arazoak. Basogabetzea eta bioaniztasuna galtzea. Espainiako ingurumen-arazoak. Europako eta Espainiako ingurumen babestuak.</p> <p>Antolakuntza politikoa eta lurralde-antolakuntza. Munduko antolakuntza politikoa. Estatuak eta mugak. Estatuaren sistema politikoak. Espainiako antolakuntza politikoa. Espainiako lurralde-antolakuntza. Euskal Autonomia Erkidegoa. Europar Batasunaren antolakuntza politikoa eta lurralde-antolakuntza. Nazioarteko harremanak: aniztasuna eta desberdintasuna, lankidetzeta eta integrazioa. Nazioarteko harremanak: gatazka belikoak. Espainiaren papera munduan.</p> <p>Desberdintasun sozioekonomikoak. Nola neurtzen dira desberdintasunak. Garapen-mailak. Garapen desberdintasunaren eragileak. Munduko desberdintasunen azkenaldiko eboluzioa. Desberdintasun sozioekonomikoak European. Gizarte- eta eskualde-desberdintasunak Espainian. Giza garapenaren etorkizuneko erronkak eta konponbideak.</p>
---	---	--

3

IRAKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA

- Ikaskuntza dialogikoan oinarritutako jarduerak, bertan ikasleek beraien ekarpenak argumentatu egin beharko dituzte.
- Zenbaki informazio antizak dituzten testuak interpretatu.
- Benetako neurri eta proportzioekin lan egin.
- **Gizakiok ingurunean eta fenomeno naturalengan dugun eraginaren azterketa eta behaketa.**
- Gizartearen behaketa eta azterketa, gizakion jokabidea eta bere ondorioak.
- Estrategiak garatzen dituzten jarduerak: irakurketakoak, ikasketakoak...
- Antolaketa eraginkorra, ataza izendapen jardueretan eta bakarka egindako proiektuak aurkeztea, denbora konkretu batean.
- Interneten erabilpena, informazioa batu, sailkatu eta tratatzeko.

4

BALIABIDEAK

- Liburu digitala
- Fotokopiatzeko baliabideak
- Mapak
- Hiztegiak
- Ikus-entzunezko baliabideak: mapa interaktiboak, bideoak, dokumentalak
- Internet

5	EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK, EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zenbait iturri erabiltzea (grafikoak, krokisak, gaikako mapak, datu-baseak, irudiak, iturri idatziak), gizarteko gertaerei buruzko informazioa lortzeko, erlazionatzeko eta prozesatzeko, eta ondorioak ondo antolatuta eta ulertzeko moduan adieraztea, informazio eta komunikazioko teknologien aukerak erabiliz. 2. Hainbat iturritatik lortutako informazioa zehaztasunez erabiltzea, eta ikaslearen bizitzarekin loturiko gaurkotasunezko gaiet buruzko eztabaidetan parte hartzean, iritzi arrazoituak azaltzea eta solidaritate-jarrerak adieraztea. 3. Espainiako geografia-espazioaren ezaugarri komunak deskribatzea. Eta ekonomiagune eta komunikazio-ardatz nagusiek espazioaren antolaketan zer eginkizun duten azaltzea, bai eta haien kokapenak zer lotura duen eskualdeen arteko aldeekin ere. 4. Espainiako autonomia-erkidegoak eta haien hiriburuak identifikatzea eta kokatzea mapa batean, bai eta Europako estatuak, munduko herrialde nagusiak eta geoekonomia- eta kultura-eremu nagusiak ere. Espainiako estatuaren lurralde-antolaketa, haren egituraren eta antolaketa politiko-administratiboaren ezaugarri nagusiak zein diren jakitea, baita Europar Batasuneko kide dela ere. 5. Gaur egungo migrazioen joerei buruzko adibide adierazgarriren bat aztertzea, arrazoiak identifikatuz, gertatzen ari den ekonomiaren globalizazio- eta integrazio-prozesuarekin lotuz eta herrialde hartzaileentzat eta igorleentzat zer ondorio dakartzan azalduz. 6. Gaur egungo migrazioen joerei buruzko adibide adierazgarriren bat aztertzea, arrazoiak identifikatuz, gertatzen ari den ekonomiaren globalizazio- eta integrazio-prozesuarekin lotuz, herrialde hartzaileentzat eta igorleentzat zer ondorio dakartzan azalduz eta gertakari horri buruzko solidaritatezko jarrerak adieraziz. 7. Ekonomia-eragile eta -erakunde nagusiak identifikatzea, baita gero eta interdependentzia handiagoko ekonomian zer funtzio duten ere, eta ezaguera hori egungo zenbait ekonomia-egoera aztertzeko eta baloratzeko erabiltzea. 8. Zenbait herrialdeetako adierazle sozioekonomikoak aztertzea eta ezaguera hori baliabideen banaketan gertatzen diren lurraldeen arteko desorekak hautemateko erabiltzea. 9. Nekazaritza ustiatzeko munduan dauden sistema nagusien ezaugarriak adieraztea, adibide esanguratsu batzuk kokatzea, eta ezaugarri horiek Espainiako nekazaritzaren zenbait arazo aztertzeko erabiltzea. 10. Ekonomia-jarduerak eta gizabanakoaren jokabideek ingurumenean duten eragina erakusten duen kasuren bat deskribatzea; garapen iraunkorreko moduak eta ingurumenerako kaltegarriak direnak bereitzea; eta ingurumenaren hondamena geldiarazteko egindako nazioarteko hitzarmenaren edo politikaren bat aipatzea. 11. Teknologiarik, enpresa-antolamenduari eta kokapenari dagokienez, industria-jardueretan, industriaguneetan eta industria-paisaietan gertatzen ari diren aldaketak deskribatzea; munduko eta Espainiako ekoizpene nagusiak kokatzea eta haien ezaugarriak adieraztea; eta herrialdeen eta eskualdeen arteko elkartrukeko erlazioak aztertzea. 12. Espainiako geografia-eremuaren ezaugarri komunak eta askotarikoak deskribatzea, eta ekonomia-jarduera nagusiko guneek eta komunikabide-ardatz handiek espazioa antolatzen zer eginkizun duten azaltzea. 13. Hirugarren sektoreko jardueretan berriki gertatutako garapena eta transformazioa identifikatzea, gertatzen ari diren ekonomia- eta gizarte-erlazioetako aldaketak ulertzeko. <p>Kalifikazio irizpideak: Ebaluaketa jarraituko sisteman, helburuen lorpena irakaskuntza-hezkuntza prozesuaren amaieran neurtzen da. Halere, ikasturtearen hiru ebaluaketetan zehar egindako jarduerak eta frogek, aukera emango diote irakasleari helburu horien lorpenaren maila neurtzeko eta dagokion zenbakizko balioa atsekitzeko.</p> <p>Horretarako, hurrengo kalifikazio irizpideak hartuko dira kontutan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Azterketa edota froga objektiboen notak ebaluaketarako notaren %60 izango da. • Talde eta banakako lanak eta jarduerak (derrigorrezko lanak eta jarduerak, irakasleak proposatutako ariketak, etxerako lanak...) %20ra arte baloratuko dira. • Klaseko jarrerak (irakaslearekiko errespetua, ikasleen arteko jarrera, parte hartzea...) %10 balioko du. • Euskararen erabilerak %10 balioko du. <p>Ebaluaketako batzabestekoa egin ahal izateko, 3,5 baino gehiagoko emaitza izan beharko dute azterketetan. Edozein kasutan, froga idatzi guztiak suspendituz gero, ezingo da ebaluaketa gainditu.</p> <p>Ebaluaketa bat suspenditzerakoan, ebaluaketa horretako eduki guztiak berreskuratu beharko ditu ikasleak.</p>

6	BERRESKURAPEN ETA INDARTZE-SISTEMA
	<p>Ebaluaketa bakoitzaren ostean, ikasleek bigarren aukera bat izango dute hau gainditzeko. Azterketa idatzi baten bidez egingo da. Kurtso amaieran, gainditu gabe dauden gaiak, ekaineko ez-ohiko deialdian gainditzeko aukera izango dute. Hirugarren ebaluaketako berreskurapenari dagokionez, ekaineko ez-ohiko deialdian bertan egingo da, lehenago egiteko denborarik ez badago.</p> <p>Ez-ohiko deialdia gainditzen ez duten ikasleek, hurrengo ikasturtearen hasieran gainditu gabeko edukiari buruzko froga bat egingo dute, helburuen lorpena baloratzeko. Gainditzekotan, aurreko ikasturtea gainditzat hartuko da.</p> <p>Gainditu gabeko gaien jarraipena Behar izatekotan, aurreko ikasturteko gaia gainditu gabe duten ikasleek, urtean zehar ariketa edota jarduera zerrenda bereziak egin eta irakasleari eman beharko dizkiote.</p>

PROGRAMAZIO LABURTUA

IKASTETXEAREN IZENA	BENTADES IKASTETXEA					KODEA: 014777	2018 - 2019
ARLOA	HISTORIA					DATA	2018-09-7
MAILA	DBH 1	DBH 2	DBH 3	DBH 4	X	DBHO 1	DBHO 2

1	ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN MODUAN ADIERAZITA
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gertaera sozialak bultzatzen dituzten prozesuak eta mekanismoak eta gertaera politiko, ekonomiko eta kulturalen arteko elkarrekintzak identifikatzea gertaera eta prozesu historiko garrantzitsuenak denboran eta espazioan kokatuz, Lehen Mundu Gerra eta Bigarren Mundu Gerra aztertuz, munduko antolamendu politikoak eta ekonomikoak XX. mendearen bigarren erdialdean hautemanez, gertaera edo prozesu historiko garrantzitsu batean eragiten duten faktoreak ezagutzeko. 2. Gizateriaren Historiako gertaera historiko eta prozesu garrantzitsuenak identifikatzea eta denboran eta espazioan kokatzea, prozesu historikoetan parte hartzen duten osagai ekonomikoak, sozialak, politikoak eta kulturalak ezagutzuz eta haien artean dauden loturak ulertuz, Antzinako Erregimenaren eta Aro Garaikidearen arteko aldaketa eta jarraitutasuna aztertuz, Ilustrazioaren ideien garrantzia antzemanaz, AEBren independentzia eta Frantziako Iraultza ezagutzuz, Industria Iraultzaren kausak eta hura nola ezarri zen Europan aztertuz, baita Europaren botere politikoak eta ekonomikoak inperialismoaren garaian aztertuz, gertaera historikoak interpretatzeko eta erlazionatzeko. 3. Talde-lanak egitea eta gaur egungo gizarte-errealitateari buruzko eztabaidatan parte hartzea, jarrera ekintzaile, eraikitzaile, kritiko eta tolerantz; ikerketa-lanak eta/edo laburpenak egiteko jarraibideak kontuan hartuz, Europako eta munduko historiaren une giltzarriak eta gertaera garrantzitsuenak ezagutzeko. 4. Pertsona bakar eta konplexutzat ikustea ikasleak bere burua, eta bere kualitate nahiz akats pertsonalak identifikatzea, gainerako pertsonetik harremanean; nor bere hutsegiteak eta okerrak naturaltasunez onartuz eta horiek zuzentzearen aldeko jarrera izanez, lana planifikatzeko eta bere gisara zenbait informazio-iturritara jotzeko ekimena duen erakusteko. 5. Kultura-aniztasunari balioa ematea, herrien eta norbanakoaren nortasun-eskubidetzat hartuta, gainerako kulturekiko tolerantziatzeko eta errespetuzko jarrerak izanda, prozesu historikoetan parte hartzen duten osagai ekonomikoak, sozialak, politikoak eta kulturalak ezagutzuz eta haien artean dauden loturak ulertuz, pertsona batzuek egindako zenbait ekintzaren Kausak, testuinguru orokorra eta arrazioak zein diren ezagutzeko interesa erakusteko, eta ikasitakoa aldaketa historikoak azaltzeko erabiltzeko.

6. Gaur egungo gizarteek dituzten arazo larrienak eta ustez horiek eragin dituzten kausa historiko-sozialak aztertzea eta ezagutzea, bidezkoak ez diren egoerekiko ikuspegi kritikoa izanez eta gatazkei aurre egiteko elkarriketa eta bakea balioetsiz, egungo gatazken alderdi guztiak aztertze eta bere burua alderdi guztien ikuspuntuan jartzeko ahalegina egiteko.
7. Geografiaren, Historiaren eta, oro har, Gizarte Zientzien ezaugarriak ikertzeko kontzeptu-tresnak, teknikak eta oinarriko prozedurak aplikatzea, lan monografiko eta ikerketa txikiak egin ahal izateko (bakarka eta/edo taldeka), iraganeko errealitate soziala nolakoa izan zen jakiteko interesa eta jakin-mina erakutsiz, baita gaur egungo gizartearekin duten zerikusia jakiteko ere, informazioa lortzeko zenbait iturri historikotara jotzeko eta zorrotz eta objektiboki interpretatzeko eduki historikoko informazio-iturri historikoak.
8. Europako erakundeak eta haien antolaketa politikoa eta administratiboa ezagutzea eta aztertzea, ulertu ahal izateko Europako Batasuna dela Europako herrien eta nazioen harreman- eta partaidetza-esparrua, Europar Batasunaren sortze-prozesua aztertuz, XX. eta XXI. mendeetan Europan sortu diren estatu berriak identifikatuz, Europaren eraketa-prozesua eta ezagutzen dituen etapak eta helburuak besteak beste aztertze eta nazioarteko erakundeen zeregin historikoa baita egungo zeregina ere, aztertze (NBERena bereziki).

2			EDUKIEN DENBORALIZAZIOA		
	1. ebaluazioa		2. ebaluazioa		3. ebaluazioa
	<p>Ilustrazioa eta erreformismoa. XVIII. mendea, aldaketen garaia. Aldaketa politikoak. Ekonomia aldaketak. Gizarte-eraldaketak eta eguneroko bizimodua. Borboiko etxea eta ilustrazioa Espainian. Borboiko etxeko erregeen erreformismoa Espainian. Euskal Autonomia Erkidegoa XVIII. mendean. Kultura eta artea.</p> <p>Iraultza politikoak (1770-1871). Iraultza burgesak. Estatu Batuetako iraultza. Frantziar iraultza eta bere etapak. Napoleonen aldia. Berrezarkuntzako Europa. Iraultza liberalak. Mugimendu nazionalistak.</p> <p>Industria-iraultza Britainia Handian. Iraultza Industrialaren hedapena eta ondorioak. Garraioa, merkataritza eta ekonomia-aldaketak. Demografia- eta gizarte-aldaketak. Langileen mugimenduaren hasierak. Kultura eta arte-mugimenduak.</p> <p>Antzinako Erregimenaren krisia Espainian. Krisi politikoaren hasiera. Erreakzio absolutista. Elisabet II.aren garaia eta Seiurteko Iraultzailea. Demografia eta nekazaritzako eraldaketak. Industria Iraultza eta beste ekonomia-eraldaketa batzuk. Gizarte berria eta horren barruko gatazkak. Antzinako Erregimenaren krisia Euskal Autonomia Erkidegoan. Kultura eta artea.</p>		<p>Inperialismoa eta Lehen Mundu Gerra. Egoera politikoa eta Bigarren Industria Iraultza. Ekonomia-aldaketak. Demografiaren bilakaera eta gizarte-aurrerapenak. Inperialismoa: menderatzearen zergatiak eta formak eta mundua banatzea. Lehen Mundu Gerra. Kultura, arkitektura modernoa. Pintura mugimenduak.</p> <p>Gerren arteko aldia eta Bigarren Mundu Gerra Errusia, Inperiotik SESBra. Ekonomia: joritasunetik 1929ko kraxera. Depresio Handia. Erregimen totalitarioak sortzea. Faxismoa eta nazismoa. Bigarren Mundu Gerra. Bakea eta gerraren ondorioak. Kultura eta artea 1919 eta 1945 artean.</p> <p>Espainia: Berrezarkuntzatik Gerra Zibilera. Berrezarkuntza: sistema politikoa, arazo politikoak eta 98ko krisia. Alfontso XIII.aren erregealdia. Bigarren Errepublikak. Gerra Zibila. Biztanleria, ekonomia eta gizarte. Euskal Autonomia Erkidegoa 1875 eta 1939 artean. Kultura eta artea.</p> <p>Blokeen garaia. Deskolonizazioa. Bloketan banatutako mundua. Bloke kapitalista: AEB eta Japonia (1945-1973). Mundu kapitalista: mendebaldeko Europa. Mundu komunista (1945-1982). Nazioarteko harremanak. Bloke kapitalista. Bloke komunistaren gainbehera. Mundu koloniala amaitzea: deskolonizazioa eta horren zergatiak.</p>		<p>Espainia: Francoren diktadura Francoren erregimena. 1939-1959 eta 1959-1975 arteko bilakaera politikoa. Frankismoaren aurkako oposizioa eta horren bilakaera. Ekonomiaren bilakaera. Biztanleria, gizarte eta eguneroko bizimodua. Artearen eta kulturaren kontrola. Euskal Autonomia Erkidegoa Francoren aldia.</p> <p>Gaurko mundua: ordena politikoa Munduko ordena berria eta horren arazoak. Agintearen ohiko hirukoa. Europar Batasuna eraikitzea. Errusia eta bloke komunista ohia. Asiako herrialdeen goraldia. Islamdar mundua. Latinoamerika eta Saharaz hegoaldeko Afrika. Elkarriketa egoera berriak.</p> <p>Globalizazioaren aroa. Globalizazioaren zergatiak eta ondorio politikoak. Ekonomiaren globalizazioa eta horren eragileak. Ekonomia globalizatuaren argiak eta itzalak. Gizarte globala eta horren arazoak. Zientzia, teknologia eta kultura gaurko gizartean. Gaurko artea.</p> <p>Espainia: Trantsizioa eta demokrazia. Trantsizioa (1975-1979). 1978ko Konstituzioa. Estatu demokratikoa sendotzea. Ekonomia eta gizarte gaurkotzea Espainia eta Europar Batasuna. Kultura eta artea. Euskal Autonomia Erkidegoa: trantsizioa eta autonomia. Euskal Autonomia Erkidegoa Europako eskualde-politikan.</p>

3		IRAKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA	
			<ul style="list-style-type: none"> • Ikaskuntza dialogikoan oinarritutako jarduerak, bertan ikasleek beraien ekarpenak argumentatu egin beharko dituzte. • Zenbaki informazio anitzak dituzten testuak interpretatu. • Benetako neurri eta proportzioekin lan egin. • Gizakiok ingurunean eta fenomeno naturalengan dugun eraginaren azterketa eta behaketa. • Gizartearen behaketa eta azterketa, gizakion jokabidea eta bere ondorioak. • Estrategiak garatzen dituzten jarduerak: irakurketakoak, ikasketakoak... • Antolaketa eraginkorra, ataza izendapen jardueretan eta bakarka egindako proiektuak aurkeztea, denbora konkretu batean. • Interneten erabilpena, informazioa batu, sailkatu eta tratatzeko.

4	BALIABIDEAK
<ul style="list-style-type: none"> • Liburu digitala • Fotokopiatzeko baliabideak • Mapak • Hiztegiak • Ikus-entzunezko baliabideak: mapa interaktiboak, bideoak, dokumentalak • Internet 	
TESTU LIBURUA: Geografia eta Historia DBH 4 ARGITALETXEA: Anaya-Haritza	

5	EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK, EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ikasturte honetan ikusiko ditugun prozesu, garai eta gertakari historiko garrantzitsuenak denboran eta espazioan kokatzea; horrez gain, munduko, Europako eta Espainiako garai historikoak identifikatzea; Historia ikasteen baliatu ohi diren kontzeptuak eta hitzarmenak aplikatuz. 2. Garrantzi handiko gertakari eta prozesu historikoen zioak eta ondorioak ezagutzea; berorien arteko loturak ezarri eta gizarteko gertakarien zergati anitzak aztertuz. 3. Europan XVIII. mendean gertatu ziren aldaketak aztertzea; Antzinako Erregimenaren garaiko ezaugarri sozial, ekonomiko eta politikoak oinarri hartuta, Borboien Espainiako erreformismoaren ezaugarriak azalduz. 4. Industrializazio eta modernizazio ekonomikoaren ezaugarri nagusiak hautematea, baita burgesen iraultza liberalenak ere; iraultza horiek eragin zituzten aldaketa ekonomiko, sozial eta politikoak aztertuz eta era berean, prozesu horiek Espainian izan zituzten berezitasunak azalduz. 5. XIX. mendean Europako herrialdeek zuten nagusitasun politiko eta ekonomikoaren zergatiak azaltzea; garai horretako gatazka eta arazo nagusiak hautemanez –nazioartekoak nahiz estatuen barrukoak– batez ere, kolonien hazkunderarekin eta tirabira sozialekin nahiz politikoekin loturik daudenak. 6. XX. mendean gertatu diren aldaketa handiak eta mundu mailako gatazken ezaugarri nagusiak ezagutzea eta beroriek denboran eta espazioan kokatzea; jakintza hori, nazioarteko zenbait gatazka ulertzeko aplikatuz. <p>Kalifikazio irizpideak: Ebaluaketa jarraituko sisteman, helburuen lortpena irakaskuntza-hezkuntza prozesuaren amaieran neurtzen da. Halere, ikasturtearen hiru ebaluaketetan zehar egindako jarduerak eta frogek, aukera emango diote irakasleari helburu horien lortpenaren maila neurtzeko eta dagokion zenbakizko balioa atsekitzeko. Horretarako, hurrengo kalifikazio irizpideak hartuko dira kontutan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Azterketa edota froga objektiboen notak ebaluaketarako notaren %60 izango da. • Talde eta banakako lanak eta jarduerak (derrigorrezko lanak eta jarduerak, irakasleak proposatutako ariketak, etxerako lanak...) %20ra arte baloratuko dira. • Klaseko jarrerak (irakaslearekiko errespetua, ikasleen arteko jarrera, parte hartzea...) %10 balioko du. • Euskararen erabilerak %10 balioko du. <p>Ebaluaketako batzuek egin ahal izateko, 3,5 baino gehiagoko emaitza izan beharko dute azterketetan. Edozein kasutan, froga idatzi guztiak suspendituz gero, ezingo da ebaluaketa gaintitu. Ebaluaketa bat suspenditzerakoan, ebaluaketa horretako eduki guztiak berreskuratu beharko ditu ikasleak.</p>	

6	BERRESKURAPEN ETA INDARTZE-SISTEMA
<p>Ebaluaketa bakoitzaren ostean, ikasleek bigarren aukera bat izango dute hau gaintitzeko. Azterketa idatzi baten bidez egingo da. Kurtso amaieran, gaintitu gabe dauden gaiak, <u>ekaineko ez-ohiko</u> deialdian gaintitzeko aukera izango dute. Hirugarren ebaluaketako berreskurapenari dagokionez, ekaineko ez-ohiko deialdian bertan egingo da, lehenago egiteko denborarik ez badago.</p> <p>Ez-ohiko deialdia gaintitzen ez duten ikasleek, hurrengo ikasturtearen hasieran gaintitu gabeko edukiari buruzko froga bat egingo dute, helburuen lortpena baloratzeko. Gaintitzekotan, aurreko ikasturtea gaintitutzat hartuko da.</p> <p>Gaintitu gabeko gaien jarraipena Behar izatekotan, aurreko ikasturteko gaia gaintitu gabe duten ikasleek, urtean zehar ariketa edota jarduera zerrenda bereziak egin eta irakasleari eman beharko dizkiote.</p>	